

SEFTAZİDİMİN ANTİBİYOTİK PROFİLAKSİSİİNDEKİ YERİ

Tümer ULUS, Bülent KISACIKOĞLU, Nehir SUCU

ÖZET

32'si elektif, 18'i acil olmak üzere göğüs-kalp ve damar cerrahisi uygulanan 50 olguluk hasta grubuna profilaksi amacıyla seftazidim uygulanmış, 2 olgu infeksiyondan farklı nedenlerle kaybedilmiş, diğer olgularda bir infeksiyon problemi veya yan etki ile karşılaşılmamıştır.

SUMMARY

The place of ceftazidime in antibiotic prophylaxis.

Ceftazidime was used for prophylaxis in 50 patients including 32 elective and 18 emergency cases who were undergone thoracic and cardiovascular operations. Two cases died due to the non-infectious reasons. No infectious complication or adverse effect of ceftazidime was recorded in patients.

GİRİŞ

Kliniğimizin de içinde yer aldığı Güneydoğu Anadolu Bölgesinin sosyo-kültürel yapısı, trafik yoğunluğu, mevcut olan hızlı sanayileşme ve yaşaşmanın getirdiği çevre kirliliğinden dolayı toraks ve kardiovasküler sistemi ilgilendiren hastalık ve travmalarla sık olarak karşılaşmaktayız. Bu olgularda çababilecek bir infeksiyon direkt olarak hastanın hayatını veya ilgili ekstremitesini kaybetmesine yol açabileceği için geniş spektrumlu potent bir antibiyotik kullanma ihtiyacını her zaman duymaktayız.

GEREÇ VE YÖNTEM

Kliniğimize başvuran acil ve elektif olgulardan 50'si örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Hastaların durumuna göre 2×1 g/gün veya 3×1 g/gün seftazidim IV olarak uygulanmıştır. Bu olgular anterospektif olarak incelemeye ve takibe alınmıştır. İlaç başlanıldıktan sonraki 5. ve 10. günlerde alınan sonuçlar değerlendirilmiştir.

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs-Kalp ve Damar Cerrahisi Anabilim Dalı,
Adana.

Araştırmaya alınan 50 hastanın 28'i erkek, 22'si kadındı. En genci 16 yaşında olan hastaların en yaşlısı 83 yaşında ve yaş ortalaması 43.6 idi. Acil olarak müdahale edilen 18 olgunun dağılımı tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Acil olguların dağılımı.

Olguda mevcut olan patoloji	Yapılan girişim	Olgu sayısı
Bilateral yelken göğüs	Bilateral kapalı su altı drenajı+trakeostomi	3
Arteryel yaralanma	Saphen ven interpozisyonu	9
Femoral tromboemboli	Tromboembolektomi	2
Brakial tromboemboli	Tromboembolektomi	3
Özofagus ve trachea yaralanması	Primer tamir	1
Toplam		18

32 olgu ise elektif olarak operasyona alınmıştır. Bunların dağılımı tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2. Elektif olguların dağılımı.

Olguda mevcut olan patoloji	Yapılan girişim	Olgu sayısı
Konjenital kalp hastalığı (ASD)	Primer onarım	3
Romatizmal kalp hastalığı	Mitral kapak replasmanı	8
Özofagus kanseri	Rezeksiyon anastomoz	2
Buerger hastalığı	Bilateral lomber sempatektomi	4
Akciğer kanseri	Pnömonektomi	3
Akciğer kist hidatигi	Kistotomi+kapitonaj	7
Akciğer hava kisti	Lobektomi	2
Pakiplörıt	Dekortikasyon	3
Toplam		32

Arteriyel yaralanma nedeniyle acil olarak operasyona alınan, saphen ven interpozisyonu yapılan 9 olguya ve trachea özofagus yaralanması nedeniyle primer onarım yapılan 1 olguya 3×1 g/gün, diğer olgulara 2×1 g/gün IV seftazidim uygulanmıştır.

BULGULAR

Künt genel vücut travmasına bağlı bilateral yelken göğüsü olan olgulardan biri solunum yetmezliğinden, biri serebral problemlerinden dolayı erken dönemde eksitus olmuştur. Acil olarak müdahale edilen diğer olgulara 10 gün boyunca seftazidim uygulanmış ve uygulama süresi sonunda infeksiyonu düşündürecek bir bulguya rastlanmamıştır. Elektif olarak alınan olgularda ise olgu operasyona alınmadan 1 saat önce 1 g, sonra 5 gün süresinde 2x1 g/gün IV seftazidim uygulanmış ve infeksiyonu düşündürecek bir komplikasyonla karşılaşlmamıştır. Post operatif dönemde yapılan karaciğer ve böbrek fonksiyon testleri ve hemogramda ilaca bağlı toksik bir etkiyi düşündürecek patolojik bir bulgu saptanmamıştır. Hastaların hiçbirinde döküntü, ekzantem, ürtiker gibi cilt reaksiyonu görülmemiştir.

TARTIŞMA

Son yıllarda antimikrobiyal kemoterapide büyük gelişmeler olmuştur. Bunda da en büyük payı sefalosporin grubu antibiyotikler almıştır. Halen kemoterapide en çok kullanılan antibiyotik olan sefalosporinler etki spektrumuna göre 3. kuşakta toplanmaktadır. Bunlardan 1.kuşak sefalosporinler Gram' pozitif mikroorganizmalara çok düşük konsantrasyonlarda etkiliyken, 2. kuşak sefalosporinler etki alanının içine *Enterobacteriaceae* ailesindeki bakterileri de almıştır. Sefalosporin çekirdeğinin yan zincirlerinde yapılan değişikliklerle beta-laktamazlara dayanıklı, Gram negatif çoğul dirençli suşlara, *Pseudomonas*'lara, anaerop bakterilere de çok etkili 3.kuşak sefalosporinler doğmuştur. Seftazidim de 3.kuşak bir sefalosporin olup bünyesinde 3.karbon atomuna bağlı bir pirinidiummetil grubu ile, 7. karbon atomuna bağlı bir oksim grubu ve aminotiazolil halkası içermektedir (1, 2, 5). Bu özellikleriyle seftazidim bakteri duvarına çok iyi penetre olmakta, beta-laktamazlara karşı yüksek direnç göstermekte ve bakterisid etki göstermektedir. Seftazidim uzun yarılanma süresi, plazmada kolayca eriği konsantrasyonlarda çok geniş etki spektrumu olması, dokulara çok iyi perfüze olması, emniyetle kullanılması, diğer antibiyotiklerle rahat kombine edilmesi ve yan etkilerinin çok az olması nedenleriyle cerrahide kabul görmüştür (1, 3, 4).

Kliniğimizde uygulanan cerrahi girişimlerde gelişebilecek komplikasyonların yaşamı ciddi bir biçimde tehdit edeceği, en azından ilgili ekstremitenin kaybına yol açabileceği için profilaktik amaçla potent bir antibiyotik kullanma ihtiyacı daima hissedilmektedir. Bu

amaçla kullandığımız seftazidimden 50 olguluk serimizde yüz gül-dürűcü sonuçlar alınmış ve ilaca bağlı herhangi bir yan etkiyle karşılaşılmamıştır.

KAYNAKLAR

- 1- Acred P: The antibacterial characteristics of ceftazidime, "Ceftazidime: A Clinical Perspective, Proceedings of a Satellite Symposium of the Fourth Mediterranean Congress of Chemotherapy" de s.3, Excerpta Med, Amsterdam (1985).
- 2- Adam D, Reichard B, Williams K J: Penetration of ceftazidime into human tissue in patients undergoing cardiac surgery, *J Antimicrob Chemother* 12 (Suppl A): 269 (1983).
- 3- Goodman L, Little C F, Lewin-Stuart: The use of antibiotics in cardiac and thoracic surgery "A C Sabiston (ed): *Gibbon's Surgery of the Chest*" kitabında s.80, W B Saunders Co, Philadelphia (1983).
- 4- Percival A, O'Callaghan C H, Ward J B, Van Dam A P M, Donelly J P, Alestig K, Smith C C: *Perspective on Therapeutics in Northern Europe*, No.20, s.1, Glaxo, London (1984).
- 5- Sanderson P J: Review of current therapy with ceftazidime in surgery, *Res Clin Forums* 10 (7): 119 (1988).